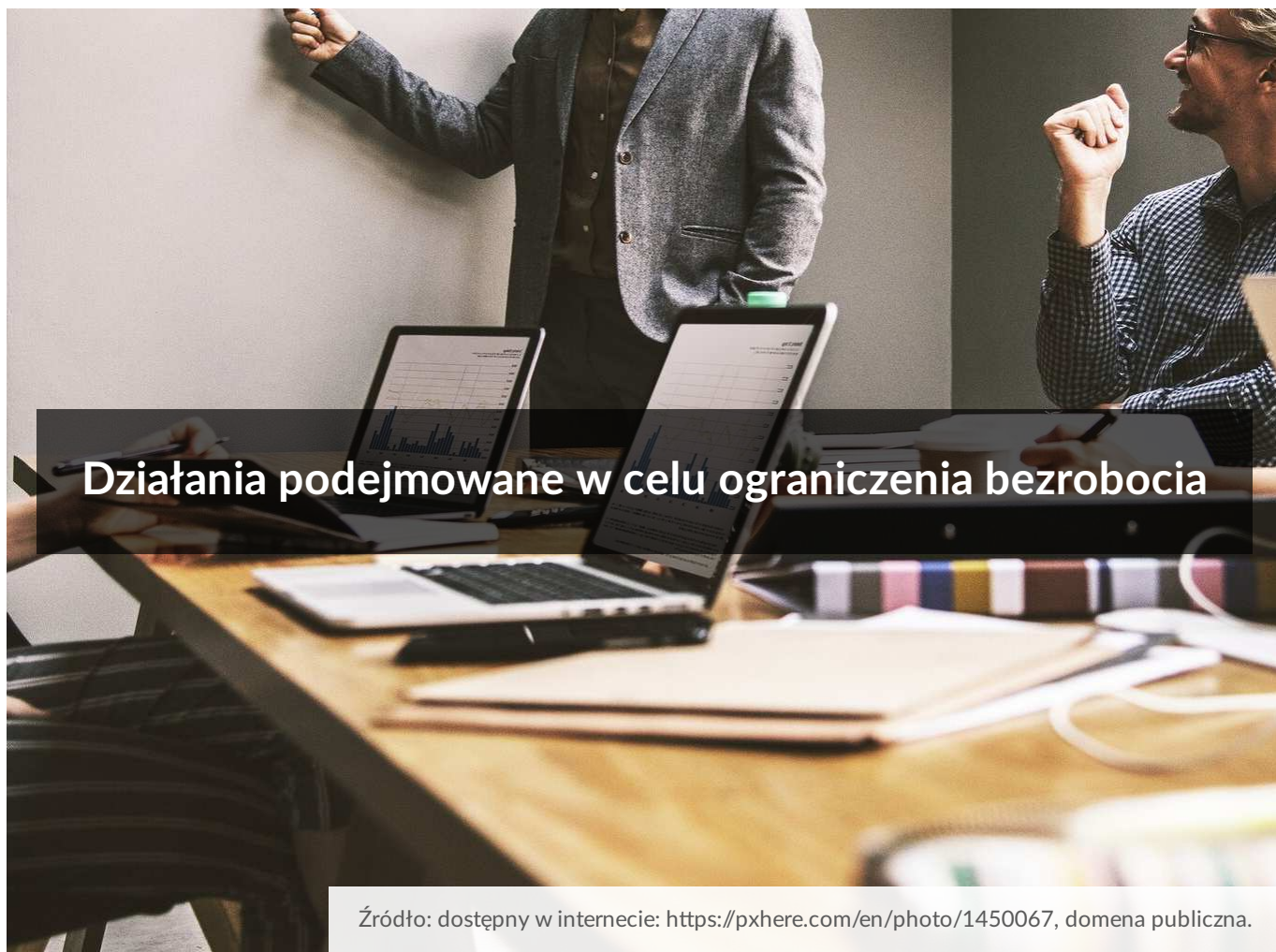

Działania podejmowane w celu ograniczenia bezrobocia

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Audiobook](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Działania podejmowane w celu ograniczenia bezrobocia

Źródło: dostępny w internecie: <https://pxhere.com/en/photo/1450067>, domena publiczna.

Bezrobocie to złożony i potężny problem nie tylko ekonomiczny i gospodarczy, ale także społeczny oraz psychologiczny. Jakie są sposoby walki z bezrobociem? Jakie działania są najczęściej podejmowane w celu ograniczenia bezrobocia? Jakie są alternatywne metody walki z bezrobociem?

Twoje cele

- Wymienisz najczęściej podejmowane działania w celu ograniczenia bezrobocia oraz dokonasz ich podziału.
- Opiszysz przykłady najskuteczniejszych działań ograniczających bezrobocie.
- Przedstawisz i opiszysz pomysł dochodu gwarantowanego i podstawowego.

Przeczytaj

Ludność aktywna zawodowo to osoby, które osiągnęły wiek zdolności zawodowej, ale nie osiągnęły wieku emerytalnego. Są to zarówno ludzie pracujący, jak i osoby bezrobotne, które aktywnie poszukują zatrudnienia. To też niepełnosprawni z możliwością zatrudnienia w pewnych zawodach. **Ludność bierna zawodowo** obejmuje emerytów i rencistów posiadających niezarobkowe źródło utrzymania oraz osoby pozostające na utrzymaniu innych osób (np. uczniowie), a także te, które zaprzestały poszukiwania pracy.

Poważnym problemem współczesnego świata jest bezrobocie. Ze społecznego punktu widzenia, jest to zjawisko polegające na tym, że część populacji, choć zdolna i gotowa do pracy, nie znajduje zatrudnienia. Podstawowym miernikiem wielkości bezrobocia jest **stopa bezrobocia**, czyli stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby osób aktywnych zawodowo wyrażony w procentach.

Walka z bezrobociem

Zadaniem każdego państwa jest walka z bezrobociem, szczególnie tym długotrwałym. Bezrobocie maleje, gdy dany kraj odnotowuje wzrost gospodarczy na poziomie 4%. Jeśli wzrost gospodarczy jest niższy, odnotowuje się wzrost bezrobocia. Problem bezrobocia jest problemem makroekonomicznym, walką z nim zajmują się rządy krajowe, a także instytucje międzynarodowe, jak choćby Międzynarodowa Organizacja Pracy czy Unia Europejska.

Najwyższą stopę bezrobocia notuje się w krajach najsłabiej rozwiniętych. W Europie w większości krajów jej wartość jest niższa niż 10%, a np. w Niemczech, Czechach, Austrii czy w Polsce jest niższa niż 5% (dane za maj 2020). Podobnie niskie wartości stopy bezrobocia notuje się także w USA i Japonii.

Walka z bezrobociem obejmuje metody [pasywne](#) oraz [aktywne](#):

1. **pośrednictwo pracy** - urzędy pracy często pomagają zarejestrowanym bezrobotnym w znalezieniu nowej posady, określają profil bezrobotnego i przedstawiają oferty pracy dostosowane do jego kwalifikacji,
2. **staże** - staże mogą być płatne lub bezpłatne, pomagają bezrobotnym zdobyć nowe doświadczenie lub podnieść kwalifikacje zawodowe,
3. **kursy i szkolenia** - dofinansowane lub organizowane przez urząd pracy,
4. **targi pracy** - organizowane przez instytucje państwowe, pozarządowe oraz podmioty prywatne. Kierowane są głównie do młodych ludzi, którzy stoją przed wyborem swojej drogi zawodowej,
5. **dodatki aktywizacyjne** - dodatkowe fundusze przewidziane dla ludzi podejmujących nowe zatrudnienie po okresie bezrobocia,
6. **roboty publiczne** - zatrudnianie osób długotrwale bezrobotnych o niskich kwalifikacjach zawodowych, aby ukazać im plusy z posiadania zatrudnienia oraz zapewnić źródło dochodu,
7. **zasilek dla bezrobotnych** - wspomaganie finansowe osób szukających pracy; aby uzyskać zasiłek, trzeba spełniać określone warunki,
8. **świadczenia pieniężne dla bezrobotnych** - np. świadczenia dla osób opiekujących się osobą zależną lub dzieckiem,
9. **dofinansowania firm** - dofinansowania w celu tworzenia nowych miejsc pracy,
10. **obniżenie wieku emerytalnego** - ma na celu szybszą wymianę pokoleniową na rynku pracy.

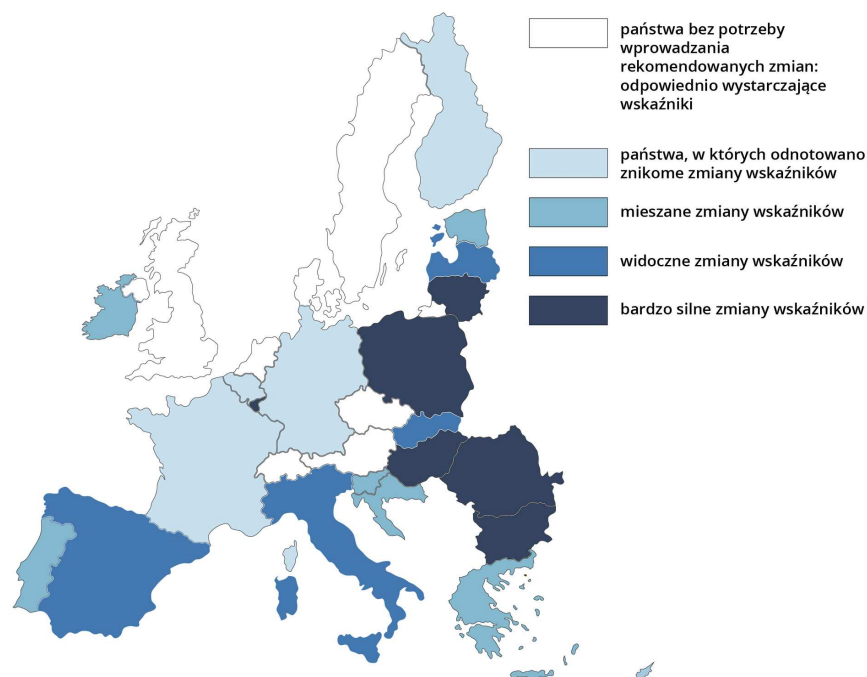
Walka z bezrobociem w UE

- EES czyli europejska strategia zatrudnienia to zestaw wspólnych celów dla polityki zatrudnienia. Ma zwalczać bezrobocie i tworzyć liczniejsze i lepsze miejsca pracy w krajach członkowskich. EES obecnie jest częścią strategii

„Europa2020”. Projekt ten określa, jak powinna wyglądać Europa i jej państwa członkowskie na poziomie krajowym i regionalnym.

- ESF - Europejski Fundusz Społeczny - główny instrument finansowy UE umożliwiający wspieranie zatrudnienia, poprawę warunków pracy i wyrównanie szans dla wszystkich obywateli. Nowa wersja funduszu opracowana na lata 2021-2027 nosi nazwę Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Działanie EES raportowano co pół roku w opracowaniach publikowanych przez instrumenty UE. W krótkim raporcie opisującym zmiany stopy bezrobocia uwzględniono skutki walki z bezrobociem długotrwałym.

Skutki walki z bezrobociem w UE od 2013 do 2018 roku

Źródło: „BRINGING THE LONG-TERM UNEMPLOYED BACK TO WORK: recent developments and ways forward”, dostępny w internecie: <https://ec.europa.eu/eurostat>, tylko do użytku edukacyjnego.

Poprawa wskaźników była możliwa dzięki działaniom podjętym w różnych sferach. Raport *Bring the long-term unemployed back to work* dokładnie podaje obszar tematyczny zmian wpływających w tym przypadku na bezrobocie długoterminowe:

- wpływ działań informujących bezrobotnych o plusach rejestracji w odpowiednim urzędzie lub miejscu. Rejestracja większej liczby osób pozwala rozszerzać grupy

docelowe działań mających na celu aktywizację zawodową.

- służby publiczne zajmujące się bezrobotnymi, dzięki programom UE, mają możliwość lepszej oceny poszczególnych kandydatów, a co za tym idzie - lepiej dopasowują zakres szkoleń czy oferty pracy dla poszczególnych osób.

- większość państw członkowskich Unii Europejskiej wymaga od bezrobotnych umów integracyjnych. Bezrobotny za otrzymanie korzyści wynikających ze statusu bezrobotnego zobowiązuje się do podjęcia pracy lub działań aktywujących go zawodowo.

- intensyfikacja przepływu informacji między firmami szukającymi pracowników a podmiotami zajmującymi się bezrobotnymi zmniejsza bezrobocie.

- dopłaty do nowych miejsc pracy dla pracodawców. Zachęcają one przedsiębiorców do zatrudniania nowych osób.

Słownik

aktywne metody walki z bezrobociem

obejmują sposoby aktywizacji zawodowej, mają zaangażować bezrobotnych do walki o karierę

bezrobocie długotrwałe

to zjawisko obejmujące osoby zarejestrowane jako bezrobotne powyżej 12 miesięcy na okres 2 lat

pasywne metody walki z bezrobociem

metody pasywne nie likwidują bezrobocia, mają na celu wspomóc (głównie finansowo) bezrobotnych, są traktowane jako pomoc społeczna

Audiobook

Zapoznaj się z audiobookiem, aby poznać sposoby ograniczania bezrobocia.

Audiobook można wysłuchać pod adresem: <https://zpe.gov.pl/b/P191fhxmT>

Działania podejmowane w celu ograniczenia bezrobocia

Walka z bezrobociem to jedno z najważniejszych zadań władz krajowych, ale także tych niższego szczebla. W każdym kraju władze dążą do tworzenia warunków sprzyjających powstawaniu nowych miejsc pracy. W sytuacji, kiedy miejsc pracy nie ma, konieczne jest podejmowanie konkretnych działań. Metody walki z bezrobociem będą zależeć od wielu czynników. Przede wszystkim bezrobocie ma wiele przyczyn, do których należą między innymi: zmiany w strukturze zatrudnienia, zmiana znaczenia poszczególnych sektorów gospodarki – na przykład zmniejszenie znaczenia rolnictwa i przemysłu na rzecz usług, transformacja gospodarcza kraju, zjawisko prywatyzowania zakładów pracy, wzrost wydajności pracy poprzez zastosowanie maszyn niewymagających pracy ludzkiej, zmiany koniunktury gospodarczej czy sezonowość niektórych zawodów. Innymi powodami bezrobocia są: konkurencja na światowych rynkach, duży przyrost naturalny w krajach rozwijających się, podnoszenie wieku emerytalnego, ograniczenia w zakładaniu działalności gospodarczej czy rozbudowany system pomocy socjalnej. Kolejną kwestią – poza przyczynami – jest to, kogo to bezrobocie dotyczy – czy są to osoby młode, w średnim wieku czy też starsze, jaki jest stopień ich wykształcenia, zasób posiadanych umiejętności i tym podobne.

Jak w związku z tym można walczyć z bezrobociem?

Działania te można podzielić na pieniężne i niepieniężne. Do pierwszej grupy należą dofinansowania działań aktywizujących osoby bezrobotne, do których zaliczyć można staże i szkolenia podnoszące kwalifikacje. Innym narzędziem finansowym są dotacje dla podmiotów gospodarczych, które tworzą nowe miejsca pracy, a także fundusze unijne przyznawane podmiotom gospodarczym, które zatrudniają osoby dotychczas bezrobotne, co jest warunkiem otrzymania dofinansowania. Pewną dyskusyjną formą walki z bezrobociem jest przyznawanie zasiłków. Do niefinansowych sposobów walki z bezrobociem wliczają się działania

obejmujące zmiany regulacji prawnych. Mogą to być na przykład zmiany przepisów określających funkcjonowanie podmiotów gospodarczych, w tym także tworzenie specjalnych stref ekonomicznych czy tworzenie warunków dla nowych inwestorów. Jeszcze innym przykładem działania mającego na celu zmniejszenie bezrobocia jest obniżenie wieku emerytalnego, co jest bardzo ryzykownym posunięciem, szczególnie w czasach starzenia się ludności.

Polecenie 1

Wyżej wymienione działania charakteryzują się mniejszą i większą skutecznością, jak również różnym poparciem społecznym. Przedyskutujcie w grupie skuteczność działań ograniczających bezrobocie, jak również oceńcie, jak mogą być one odbierane przez społeczeństwo.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Stopa bezrobocia to:

- ☐ Liczba osób przebywających na zasiłkach.
- ☐ Stosunek liczby osób bezrobotnych do ludności aktywnej zawodowo.
- ☐ Liczba osób w wieku od 20 do 60 lat, które nie są aktywne zawodowo.
- ☐ Stosunek liczby osób niezdolnych do pracy do ludzi aktywnych zawodowo.

Ćwiczenie 2

Pogrupuj podane sposoby walki z bezrobociem na aktywne i pasywne.

METODY AKTYWNE

świadczenia dla bezrobotnych

obniżenie wieku emerytalnego

pośrednictwo i doradztwo
zawodowe

targi pracy

staże z urzędu pracy

dofinansowanie do tworzenia
nowych miejsc pracy

dodatki aktywizacyjne

kursy, szkolenia

METODY PASYWNE

Ćwiczenie 3

Wymień skutki bezrobocia w Polsce. Zwróć uwagę zarówno na skutki społeczne, jak i ekonomiczne oraz psychologiczne.

Ćwiczenie 4

Uporządkuj kraje Unii Europejskiej według rosnącej stopy bezrobocia w 2019 roku.

Uwaga: Możesz skorzystać z danych Eurostatu lub BAEL dostępnych w internecie.

Czechy

Grecja

Francja

Rumunia

Belgia

Polska

Niemcy

Dania

Hiszpania

Ćwiczenie 5

Praca na czarno to określenie dotyczące świadczenia usług bez podpisania jakiejkolwiek umowy między pracownikiem a pracodawcą. Oceń, jakie zagrożenia niesie taka forma aktywności zawodowej. Czy strony mogą odnosić jakiejkolwiek korzyści z takiej formy współpracy?

Ćwiczenie 6

Na niebiesko zakoloruj fundusze europejskie, które pomagają walczyć z bezrobociem i mają za zadanie poprawić sytuację na rynkach pracy państw członkowskich. Na czerwono zaznacz pozostałe, niepoprawne odpowiedzi.

☐ niebieski

☐ czerwony

Europejski Fundusz do Walki z Bezrobociem

Europejski Fundusz Społeczny

Europejska Inicjatywa Społeczna

Europejski Fundusz Społeczny Plus

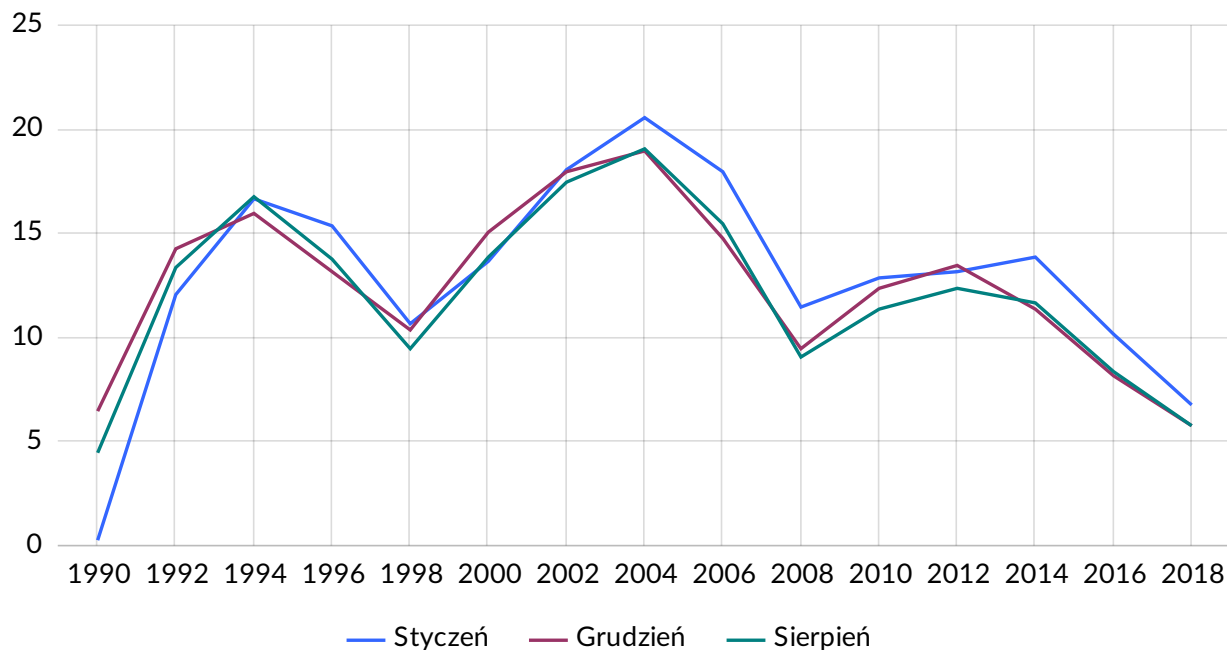
Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji

Europejski Fundusz Pracowniczy

Ćwiczenie 7

Na podstawie poniższego wykresu sformułuj prawidłowość dotyczącą stopy bezrobocia w Polsce od momentu przystąpienia kraju do Unii Europejskiej.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 1990-2018.

Źródło: GUS, stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/bezrobocie-rejestrowane/stopa-bezrobocia-rejestrowanego-w-latach-1990-2020,4,1.html

Ćwiczenie 8

Na wykresie (z ćwiczenia nr 7) odnotowano stopę bezrobocia rejestrowanego dla trzech miesięcy w roku (styczeń, sierpień, grudzień). Z czym mogą być związane widoczne wahania sezonowe w naszym kraju?

Dla nauczyciela

SCENARIUSZ LEKCJI

Autor: Magdalena Fuhrmann

Przedmiot: geografia

Temat: Działania podejmowane w celu ograniczenia bezrobocia

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum, technikum, zakres rozszerzony, klasa 4 (lub 5 technikum)

PODSTAWA PROGRAMOWA

Treści nauczania

XXI. Wybrane problemy społeczne współczesnego świata: problemy demograficzne, skutki migracji, problemy uchodźstwa, handel ludźmi na świecie, niewolnictwo, wykorzystywanie pracy dzieci i pracowników w krajach o niskich kosztach pracy, bezrobocie, prześladowania religijne i nietolerancja.

Uczeń:

6) analizuje przyczyny i skutki bezrobocia w regionach wysoko i słabo rozwiniętych ze szczególnym uwzględnieniem problemu bezrobocia wśród ludzi młodych.

Kształtowane kompetencje kluczowe

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji,
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się,
- kompetencje cyfrowe.

Cele operacyjne

Uczeń:

- definiuje pojęcie bezrobocia,
- omawia przyczyny bezrobocia,
- przedstawia rozwiązania mające na celu ograniczenie bezrobocia,
- ocenia skuteczność poszczególnych rozwiązań mających na celu ograniczenie bezrobocia.

Strategie nauczania: asocjacyjna

Metody i techniki nauczania: Blended learning, IBSE

Formy pracy: praca indywidualna/praca w grupach/praca całego zespołu klasowego

Środki dydaktyczne: e-materiał, komputer, projektor multimedialny, zeszyt

Materiały pomocnicze

Bartkowiak G., Krajewski Z., Kujawińska A., Więcek-Janka, *Bezrobocie, formy ograniczania bezrobocia i analiza niedopasowania zawodowego w powiecie konińskim*, Poznań 2010.

Kosmicki E., Malinowska S., *Bezrobocie we współczesnym świecie. Czy istnieją możliwości pełnego zatrudnienia*, Studia i rozprawy 2015.

Wojciechowski W., *Skąd się bierze bezrobocie*, Forum Obywatelskiego Rozwoju, Warszawa 2008.

PRZEBIEG LEKCJI

Faza wstępna

- Nauczyciel inicjuje dyskusję z uczniami na temat bezrobocia – czym jest?, jakie wyróżniamy typy bezrobocia?, jak mierzymy bezrobocie?
- Nauczyciel przedstawia cele lekcji.

Faza realizacyjna

- Uczniowie zapoznają się z wprowadzeniem do materiału. Nauczyciel sprawdza zrozumienie tekstu przez uczniów, w razie potrzeby wyjaśnia problematyczne kwestie.
- Uczniowie zapoznają się z audiobookiem i wykonują notatki w zeszycie. Nauczyciel dzieli uczniów na dwie grupy – jedna uznaje, że wymienione działania w zakresie walki z bezrobociem są skuteczne, druga – nieskuteczne. Uczniowie prowadzą pewien rodzaj debaty, podczas której konfrontują poglądy. Nauczyciel czuwa nad poprawnością dyskusji i moderuje ją.
- Po zakończonej debacie uczniowie wspólnie podsumowują ją i wskazują mniej i bardziej skuteczne rozwiązania. Wykonują notatki w zeszycie.

Faza podsumowująca

- Przypomnienie celów lekcji.
- Podsumowanie wiedzy zaprezentowanej na lekcji poprzez uzupełnienie ćwiczeń z e-materiału.
- Utrwalenie najważniejszych pojęć, szczególnie tych, które sprawiały uczniom najwięcej problemów podczas zajęć.
- Ocena pracy uczniów podczas lekcji.

Praca domowa

- Utrwalenie wiadomości przedstawionych na lekcji.
- Praca pisemna: zaproponuj sposoby ograniczenia bezrobocia w twoim miejscu zamieszkania (miejscowość/gmina).

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania danego multimedium

Audiobook można wykorzystać podczas lekcji dotyczącej problemów społecznych współczesnego świata. Może posłużyć również jako powtórzenie materiału. Audiobook może być użyty przez ucznia do samodzielnej pracy w domu.